

més
LLIBRES

LA BELLESA ÉS UNA FERIDA

Eka Kurniawan

Traducció de Marc Rubió

Una tarda d'un cap de setmana de març, la Dewi Ayu va ressuscitar després d'haver estat vint-i-un anys morta. Un vailet es va despertar de la becaina que feia a l'ombra d'una plumèria, es va fer pipí a sobre i va deixar anar un crit, i les seves quatre ovelles van fugir a la desbandada entre les lloses i les làpides de fusta, com si algú els hagués tirat un tigre al damunt. Tot va començar amb un soroll que venia d'una làpida sense inscripció, coberta d'una herba alta fins als genolls, però que tothom sabia que era la tomba de la Dewi Ayu. S'havia mort als cinquanta-dos anys, havia ressuscitat al cap de vint-i-un anys i a partir d'aquell moment ningú va saber exactament com calcular la seva edat.

La gent del veïnat va anar cap a la tomba tan bon punt el vailet els va explicar el que estava passant. Arremangant-se els sarongs, amb criatures a coll, aferrats a una escombra i bruts del fang dels camps, els veïns es van apinyar darrere dels cirerers i les eufòrbies i als cultius de bananers d'allà a prop. Ningú s'atrevia a acostar-s'hi. La gent es limitava a escoltar el rebombori provinent d'aquella tomba vella, com si s'hagués aglomerat al voltant del venedor ambulat de medecines que cada dilluns al matí, al mercat, pregona les virtuts dels seus productes. Tots es delectaven en aquell espectacle inquietant, sense pensar que si haguessin estat sols un horror així els hauria deixat esparverats. Fins i tot esperaven

veure alguna mena de miracle i no només una vella tomba sorollosa, perquè la dona enterrada en aquella parcel·la havia fet de prostituta per als japonesos durant la guerra i el *kyai* sempre deia que les persones corrompudes pel pecat serien indefectiblement castigades a la tomba. Aquell soroll devia venir del fuet d'algun àngel torturador, però la gent es va començar a avorrir i esperava que es produís algun altre petit prodigi.

Quan va arribar, va arribar de la manera més fantàstica. La tomba va trontollar i es va esquerdar, i la terra va explotar com si l'haguessin fet saltar pels aires des de sota, i es va desencadenar un petit terratrèmol i una tempesta de vent que va fer volar herba i làpides. Darrere de la terra que queia com una cortina de pluja, va sorgir la figura d'una dona vella, amb una expressió enfadada i rígida, encara embolcallada amb el sudari, com si l'haguessin enterrat la nit anterior. La gent es va posar histèrica i va fugir encara més caòticament que les ovelles, i els crits sincrònics van ressonar entre les parets de les muntanyes llunyanes. Una dona va llançar el seu nadó cap a uns matolls i el pare va fer va aplacar una tija de bananer. Dos homes van saltar dins d'una rasa, uns altres van caure inconscients a la vora del camí i encara n'hi va haver d'altres que van arrencar a córrer i van fer quinze quilòmetres seguits sense parar.

Mentre presenciava tot això, la Dewi Ayu es va limitar a tossir una mica i a escurar-se la gola, fascinada pel fet de trobar-se al bell mig d'un cementiri. Ja havia desfet els dos nusos de dalt del sudari i es disposava a afluixar-se'n els dos de baix per tenir els peus lliures i poder caminar.

Els cabells li havien crescut màgicament, de manera que quan els va sacsejar per alliberar-los de la tela de calicó li van onejar en la brisa de la tarda i van fregar el terra, resplendents com el líquen negre a la llera d'un riu. Tenia la pell arrugada, però la cara era blanca i brillant, i els ulls li van cobrar vida dins les conques per clavar-se en tots aquells badocs que abandonaven els seus amagatalls rere els arbustos –la meitat van fugir corrents i l'altra meitat es van desmaiar. Sense dirigir-se a ningú en particular, la Dewi Ayu es va queixar que la gent fos tan malvada d'haver-la enterrat viva.

El primer que li va venir al cap va ser el seu nadó, que evidentment ja no era un nadó. Vint-i-un anys enrere, la Dewi Ayu havia mort dotze dies després de donar a llum una criatura horrorosa, tan horrorosa que la llevadora que la va ajudar va dubtar que fos una nena i va pensar que potser era una pila de merda, ja que els forats d'on surten una criatura i la merda estan separats només per dos centímetres. Però el nadó es retorçava i somreia, i finalment la llevadora va concloure que era un ésser humà i no merda, i va dir a la mare, estirada dèbilment al llit i sense cap desig aparent de veure el que havia parit, que la criatura havia nascut, que estava bé de salut i que semblava simpàtica.

–És una nena, oi? –va preguntar la Dewi Ayu.

–Sí –va dir la llevadora–, igual que les tres criatures que l'han precedit.

–Quatre filles, totes boniques –va dir la Dewi Ayu, empipada com una mona–. Hauria d'obrir el meu propi bordell. Digue'm, és molt bufona, oi?

El nadó, embolcallat amb una faixa, va començar a cargolar-se i a plorar en braços de la llevadora. Una dona anava entrant i sortint de l'habitació per emportar-se els draps bruts i ensangonats i desfer-se de la placenta, i per un moment la llevadora no va contestar perquè de cap manera podia dir-li que una nena que semblava una pila de merda negra era bufona. Intentant fugir d'estudi, va dir:

–Ja ets vella, o sigui que no crec que puguis alletar-la.

–És veritat. Les tres nenes anteriors m'han deixat ben espremuda.

–I centenars d'homes.

–Cent setanta-dos homes. El més gran tenia noranta anys i el més jove en tenia dotze, va venir una setmana després que el circumcidessin. Els recordo bé a tots.

La criatura va tornar a plorar. La llevadora va dir que havia d'anar a buscar algú que li donés el pit. Si no trobava ningú, hauria de buscar llet de vaca, o llet de gossa, o fins i tot de rata.

–Sí, ves-hi –li va dir la Dewi Ayu.

–Pobra neneta desgraciada –va dir la llevadora tot mirant aquella cara esgarrifosa. No era capaç de descriure-la, però va pensar que semblava un monstre condemnat de l'infern. Tot el cos del nadó era negre atzabeja, com si l'haguessin cremat viu, i tenia una forma estranya i irreconeixible. Per exemple, la llevadora no acabava d'estar segura que el nas de la criatura fos realment un nas; no n'havia vist cap d'igual en tota la seva vida, i semblava més aviat una presa de corrent elèctric. I la boca li recordava la ranura d'aquelles guardioles en forma de

porquet, i les orelles eren com les nanses d'una cassola. Estava convençuda que no hi havia a la terra una criatura més lletja que aquella infeliç, i, si hagués sigut Déu, probablement l'hauria matat a l'acte, en lloc de deixar-la viure; el món la maltractaria sense compassió.

–Pobra nena –va tornar a dir la llevadora, abans d'anar a buscar algú que l'alletés.

–Sí, pobra nena –va dir la Dewi Ayu, regirant-se al llit–. Jo ja vaig fer tot el que vaig poder per matar-te. M'hauria d'haver empassat una granada i me l'hauria d'haver fet explotar a la panxa. Oh, pobra infeliç... Igual que els malvats, els infeliços no moren fàcilment.

Al principi, la llevadora va intentar amagar la cara de la nena a les dones del veïnat que anaven arribant. Però quan va dir que necessitava llet per al nadó, van començar a donar-se empentes per veure'l, perquè per a les que coneixien la Dewi Ayu sempre era una alegria veure les seves nenes encantadores. La llevadora va ser incapaç d'aturar l'allau de gent que va voler enretirar la roba que amagava la cara de la criatura, però tan bon punt ho van haver fet i van haver cridat amb un horror que no havien experimentat mai, la llevadora va somriure i els va recordar que ella havia fet tot el possible per no ensenyar-los el rostre infernal.

Després d'aquell daltabaix, mentre la llevadora marxava a corre-cuita, les dones es van quedar allà palplantades un moment, amb la cara d'idiota d'una persona a qui de sobte se li han esborrat els records.

–Caldria matar-la –va dir una dona, la primera que va quedar alliberada d'aquell atac d'amnèsia sobtat.

–Ja ho he provat –va dir la Dewi Ayu quan va aparèixer amb un vestit d'estar per casa tot rebregat i un mocador lligat a la cintura. Tentinejava i portava els cabells embullats, com si acabés de sortir d'entre una baralla de toros.

La gent se la va mirar amb pena.

–És bufona, oi? –va preguntar la Dewi Ayu.

–Mmm, sí.

–No hi ha desgràcia pitjor que donar a llum una dona guapa en un món d'homes fastigosos com gossos en zel.

No va contestar ningú: van continuar mirant-la compassivament, sabent que mentien. La Rosinah, la muntanyenca muda que feia anys que servia la Dewi Ayu, va acompanyar-la al lavabo, on li havia preparat un bany d'aigua calenta. La Dewi Ayu es va submergir en aquella aigua impregnada d'un sabó sulfurós i fragant, atesa per la muda, que li va rentar els cabells amb oli d'àloe vera. Només la muda es mostrava impertèrrita davant de tot allò, malgrat que sens dubte ja sabia que la nena era un horror, perquè només ella havia acompanyat la llevadora mentre treballava. Va fregar l'esquena de la seva mestressa amb pedra tosca, la va embolicar amb una tovallola i va endreçar el lavabo mentre la Dewi Ayu sortia.

Algú va intentar alegrar l'ambient lúgubre i va dir a la Dewi Ayu:

–Li has de posar un nom ben maco.

–Sí –va dir la Dewi Ayu–. Es dirà Bella.

–Oh! –va exclamar la gent, que va intentar dissuadir-la nerviosament.

–I què et semblaria Nafra?

–I Ferida?

–Per l'amor de Déu, no li posis aquest nom.

–Res, es dirà Bella.

Les dones van contemplar impotents com la Dewi Ayu tornava a entrar a la seva habitació per vestir-se. Només es podien mirar mentre s'imaginaven amb tristesa una nena negra com el carbó i amb una presa de corrent al bell mig de la cara que responia al nom de Bella. Era un oprobi infame.

No obstant això, és veritat que la Dewi Ayu havia intentat matar la nena en adonar-se que, per molt que ja tingués més de mig segle de vida, tornava a estar embarassada. Igual que amb les seves altres filles, no sabia qui n'era el pare, però a diferència del que li havia passat amb les altres no tenia cap ganes que la criatura sobrevisqués. Per això havia agafat cinc pastilles de paracetamol extrafort que havia aconseguit d'un metge de poble i se les havia empassat amb mig litre d'aigua mineral, cosa que havia estat a punt de causar-li la mort a ella, però que no havia sigut suficient, com es va veure, per matar aquella nena. La Dewi Ayu va pensar una altra manera de matar-la i va avisar una llevadora que estava disposada a treure-li la criatura del ventre introduint-hi un bastonet. La va fer sagnar profusament durant dos dies i dues nits i aquell petit tros de fusta va sortir tot estellat, però el fetus va continuar creixent. La Dewi Ayu va intentar sis altres maneres de destruir el fetus, però totes van ser inútils, i finalment es va rendir:

–Aquesta criatura és una veritable lluitadora i és evident que en aquesta batalla s'imposarà a la seva mare –es va lamentar.

Va deixar que la panxa se li fes cada vegada més grossa, va celebrar el ritual del *selamatan* als set mesos i va deixar que la nena nasqués, tot i que es va negar a mirar-la. Ja havia donat a llum tres nenes abans d'aquesta i totes tres havien sigut precioses, gairebé com bessones nascudes l'una darrere l'altra. N'estava tipa, de nenes com aquelles, que segons ella eren com els maniquins de l'aparador d'una botiga, o sigui que no va voler veure la seva filla petita, convençuda que no seria diferent de les tres germanes grans. S'equivocava, evidentment, perquè encara no sabia com n'era, de repulsiva. Ni tan sols quan les dones del veïnat murmuraven dissimuladament que la nena era com el resultat de creuar a la babalà un mico amb una granota i un llangardaix, la Dewi Ayu no es pensava que parlessin de la seva filla. I quan li van assegurar que la nit anterior els gossos salvatges havien udolat a la selva i les òlibes havien fet acte de presència, tampoc s'ho va prendre com un mal auguri ni de bon tros.

Un cop vestida, la Dewi Ayu es va tornar a estirar, de sobte abatuda pel cansament de tot plegat: donar a llum quatre filles i viure més de mig segle. I llavors va arribar a la depriment conclusió que si la nena no es volia morir potser era la seva mare, la que se n'havia d'anar, perquè no hagués de veure mai com creixia i es convertia en una noieta. Es va aixecar, es va acostar tentinejant fins a la porta i va observar les veïnes, que encara estaven apinyades, xafardejant sobre el nadó. La Rosinah va sortir del lavabo i es va posar al seu costat, intuïnt que la seva mestressa estava a punt de donar-li una ordre.

–Compra'm un sudari –va dir la Dewi Ayu–. Ja he portat quatre noies a aquest món maleït. Ha arribat l'hora que passi el meu seguici fúnebre.

Les dones van xisclar i van mirar bocabadades la Dewi Ayu amb aquella cara d'idiotes. Donar a llum una criatura horrorosa era lamentable, però abandonar-la així com així encara ho era més. Però això no l'hi van dir obertament, sinó que van intentar convèncer-la perquè no es morís d'una manera tan estúpida i li van dir que algunes persones vivien més de cent anys i que ella encara era massa jove per morir.

–Si visc fins als cent anys –va dir amb calma mesurada–, pariré vuit criatures. Són massa.

La Rosinah va anar-li a comprar una tela de calicó ben blanca i neta que la Dewi Ayu es va posar immediatament, però amb això no n'hi va haver prou perquè es morís de cop. O sigui que mentre la llevadora buscava per tot el veïnat una dona que estigués en període de lactància (tot i que va ser inútil i va acabar alimentant el nadó amb l'aigua d'esbandir l'arròs), la Dewi Ayu estava tranquil·lament estirada al seu llit, embolcallada amb un sudari, esperant amb una paciència enigmàtica que arribés l'àngel de la mort i se l'emportés.

Quan va haver passat el temps de l'aigua d'esbandir l'arròs i la Rosinah alimentava la nena amb llet de vaca (venuda a la botiga com a «Llet d'Ossa»), la Dewi Ayu continuava estirada al llit i no permetia que ningú li portés aquella nena anomenada Bella a l'habitació. Però la història de la nena horrorosa i la seva mare embolcallada amb un sudari es va estendre ràpidament com una plaga

i va atreure gent que venia no solament dels barris dels voltants sinó també dels pobles més remots del districte, per veure el que segons es deia era el naixement d'una profeta, i comparaven els udols dels gossos salvatges amb l'estrella que havien vist els Reis d'Orient quan va néixer Jesús i la mare del sudari amb una Maria exhausta, una metàfora certament recargolada.

Amb la cara de pànic d'una nena que acaricia un cadell de tigre al zoo, les visites es posaven al costat del nadó horrorós perquè les retratés un fotògraf ambulat. Això era després d'haver-se fotografiat amb la Dewi Ayu, que continuava ajaguda amb la seva placidesa misteriosa, gens alterada per tot aquell enrenou implacable. Van anar-hi un seguit de persones amb malalties greus i incurables, amb l'esperança de tocar la nena, cosa que la Rosinah va prohibir de seguida perquè temia que li encomanessin tots els gèrmens, però a canvi va preparar cubells plens de l'aigua amb què havia banyat la Bella. Altra gent hi anava perquè els donés una mica de sort a la taula de joc o una perspicàcia sobtada que els permetés enriquir-se en el món dels negocis. Per a tot això, la muda Rosinah, que s'havia erigit ràpidament en la cuidadora de la nena, havia preparat unes caixes de donatius que aviat es van omplir de les rupies dipositades pels visitants. La noia, que va preveure sàviament la possibilitat que la Dewi Ayu es morís de debò, s'havia espavilat per treure uns quants calés d'aquella estranya oportunitat; així no s'hauria de preocupar de la Llet d'Ossa o del futur de la Bella i ella, que es quedarien soles a casa, ja que no podia esperar de cap manera que apareguessin les tres germanes grans.

Però aquell batibull es va acabar de seguida, tan bon punt la policia hi va anar amb un *kyai* que considerava que tot allò era una heretgia. El *kyai* va començar a treure foc pels queixals i va manar a la Dewi Ayu que deixés de tenir aquell comportament vergonyós, i fins i tot li va exigir que es tragués el sudari.

—Està demanant-li a una prostituta que es despulli —va dir-li la Dewi Ayu en to desdenyós—, o sigui que més val que tingui diners per pagar-me.

El *kyai* immediatament va demanar clemència, se'n va anar i no va tornar mai més.

Una altra vegada, l'única que va quedar va ser la jove Rosinah, que en cap moment se sentia incomodada per la bogeria de la Dewi Ayu, prengué la forma que prengué, i que va evidenciar més clar que mai que ella era l'única que entenia de debò aquella dona. Molt abans que intentés matar el fetus que portava al ventre, la Dewi Ayu havia dit que estava tipa de tenir fills, i d'aquesta manera la Rosinah havia sabut que esperava una criatura. Si la Dewi Ayu hagués dit una cosa així a les dones del veïnat, que eren més aficionades a fer safareig que els gossos a udolar, haurien esbossat un somriure despectiu i maliciós i li haurien dit que no fos tan fatxenda, que si deixava de fer de puta no s'hauria de preocupar tant de quedar-se prenyada. Però, entre nosaltres: això expliqueu-l'hi a una altra prostituta, però no a la Dewi Ayu. Ella no havia considerat mai que les seves tres filles (ara quatre) fossin una maledicció de la prostitució, i si les noies no tenien pare, deia, era perquè veritablement no en tenien, de pare, no pas perquè no sabessin qui era ni tampoc perquè ella

no s'hagués presentat mai acompanyada d'algun home davant d'un jutge. En lloc d'això, la Dewi Ayu creia que eren filles del dimoni.

—Perquè Satanàs té tantes ganes de divertir-se com Déu o els déus —deia—. Igual que Maria va donar a llum el fill de Déu i les dues dones de Pandu van donar a llum els seus fills divins, el meu ventre és un lloc on els dimonis dipositen la seva llavor, i per això pareixo criatures demoníques. I n'estic farta, Rosinah.

Com passava sovint, la Rosinah es va limitar a somriure. No podia parlar, només emetia un balbuceig incoherent, però podia somriure i li agradava fer-ho. La Dewi Ayu se l'estimava molt, sobretot per aquest somriure. Una vegada li havia dit que era una nena elefanta, perquè els elefants, per molt que s'enfadin, sempre somriuen, com els que es veuen al circ que arriba al final de gairebé cada any. Amb el seu llenguatge de signes, que no es podia aprendre a cap escola per a muts sinó que t'havia d'ensenyar la Rosinah mateixa, la noia va dir a la Dewi Ayu que no tenia motius per estar tipa de parir: ella no havia tingut ni vint criatures, mentre que Gandhari havia donat a llum un centenar de criatures de Kurawa, ni més ni menys. Això va provocar un riure sorollós de la Dewi Ayu. Li agradava el sentit de l'humor infantil de la Rosinah i encara reia quan li va replicar que Gandhari no havia pas parit cent criatures en cent ocasions diferents, sinó que s'havia limitat a parir un enorme tros de carn que després s'havia transformat en un centenar de criatures.

Aquesta era l'alegria amb què continuava treballant la Rosinah, que no estava gens incomodada.